

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2015 liepa Nr.75

Danguolė Grabauskienė Tauragnams 760

„Gražus kelias į tėviškę. Neprailgsta jis, nepabosta. Jau, rodos, atmintinai moki kiekvieną posūkį – vingį, kiekvieną kalną – pakalnėlę, pažįsti kiekvieną mišką – girelę, kiekvieną lauką ar pievą, slėniais ir ežerų pakrantėmis bėgančią – o vis stebiesi ir atsistebėt negali, o vis grožiesi, vis aikčioji mintyse: kiek daug tau duota, žmogau, glauskis širdimi prie to visko, pripildyk ją sklidinai, kad ji dainuoti imtų, kad užraudotų iš laimės, užrpuotų, – nesvarbu, savais ar kitų žodžiais, kad žinotų kas, koks aš dabar geras, koks šviesus, koks šventas ir kaip man gėda dėl to visko, kas vis dar drumsčiasi manyje, kas verčiasi iš tamsiųjų sielos akivarų! Dabar aš brolis viskam, aš apglėbiu ir aš apglėbtas. Banguojanti žemė, kaip ji skamba manyje ir kaip aš neturiu žodžių tam stebuklui, tai gerkle kylančiai ašarai, tam žmogui, einančiam lauko keliuku...

Neturiu žodžių sau.

...Liečiu akimis kiekvieną sodybą, medžių guotą, ežerėlį, vejuosi žvilgsniu kiekvieną paukštį, plaukiantį nuo vieno slėnio krašto į kitą, uodžiu visus kvapus, geriu visus garsus, o žodžių vis neturiu... Per didelė ta banga, kuri dabar neša mane. O žodžių vis dar nėra. Jausmo viršūnės – nebylios. Tokia giluma, kad nepasieki pats savęs”.– šie prasmingi Justino Marcinkevičiaus žodžiai, gražiai skaitomi Vijolės Budvytienės, skambėjo visiems, birželio 27 dieną susirinkusiems į kultūros namus susitikti, pabūti kartu, paminėti miestelio jubiliejų.

O tuo gražiu keliu į tėviškę tądien suvažiavo, suėjo didžiulis tauragniškių ir svečių būrys. Regis, ir nemaža mūsų salė, bet vietų atsisėsti visiems neužteko...

Nerašysiu savo įspūdžių, pateiksiu tik šventės chronologiją ir pora ištraukų iš straipsnių rajoninėje spaudoje.

Birželio 27 d. tauragniškliai ir svečiai rinkosi į šventinius renginius, skirtus jubiliejiniam miestelio gimtadieniui pažymėti. Į šventę atvyko Seimo narė Milda Petrauskienė, Utenos rajono meras Alvydas Katinas, Utenos r. kultūros skyriaus vyr. specialistė Zita Mackevičienė.

Susirinko būrys žymių kraštiečių, tarp kurių buvo Užsienio reikalų ministerijos Lotynų Amerikos, Afrikos, Azijos ir Okeanijos departamento direktorė Ina Marčilionytė, gamtos mokslų daktaras Romualdas Šimkūnas, aktorius Alvydas Jauniškis, rašytoja Ema

Mikulėnaitė, tapybos restauratorė Janina Bilotienė, dailininkė Vida Navikienė ir kiti.

Atvyko Tauragnų krašto garbės piliečiai: Algimantas Bartkevičius, Jonas Belopetravičius, Algimantas Čaplinskas, Aldona Driukienė, Rimantas Gineitis, Romualdas Šimkūnas, Vygandas Varneckas.

Naujuoju Tauragnų krašto garbės piliečiu paskelbtas aktorius Alvidas Jauniškis. Jam šis vardas suteiktas už meilę gimtajam kraštui, tauragniškių tarmės puoselėjimą, aktyvią visuomeninę veiklą garsinant Tauragnų kraštą. Aktoriui įteiktas Garbės piliečio pažymėjimas, uždėtas ažuolo vainikas, jis apjuostas tautine juosta. Alvidą Jauniškį sveikino Seimo narė Milda Petrauskienė, meras Alvydas Katinas, Vygandas Varneckas, tauragniškaiai.

Mintimis dalinosi kraštiečiai Algimantas Vilūnas, Ina Marčiulionytė, Gražina Jodikienė, kalbėjo Rimantas Klimas, Vygandas Varneckas, Povilas Giedrys ir kt.

Susirinkusius su švente sveikino Seimo narė Milda Petrauskienė, meras Alvydas Katinas, Daugailių ir Kuktiškių seniūnės Giedrė Eimutienė ir Gražina Bivainienė, kraštiečiai Vida Navikienė ir „Indros“ atstovai.

Dainavo Tauragnų senjorų ansamblis bei moterų ansamblis „Gelmė“, vadovaujami Vilmos Valienės.

Oficialiosios dalies pabaigoje Tauragnų seniūnas Alvydas Danauskas padėkojo šventės rėmėjams: Gražinai Jodikienei (*Magrės baldai*), Algiui Trinkūnui (agroservisas *Agrenta*), Povilui Giedriui, Edmundui Mikulėnui (UAB *Ežeraitis*), Mindaugui Paukštei (UAB *Uorė*), Vigandui Jučiui, Algimantui Vilūnui, Liuniui Purviniui (AB *Utenos melioracija*), Gintautui Bartaškai (UAB *Amber forest*).

Koncertavo Naisių vasaros teatras, kuris parodė nuotaikingą muzikinę programą „Padainuosma mudu abudu“.

Miestelio centre buvo atidengtas atminimo akmuo, žymintis datą, kada rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėtas Tauragnų vardas (1255 m.).

Vėliau susirinkusieji aplankė muziejuje surengtą tauragniškių darbų parodą, išsisklaidė po seniūnaitijų

kiemelius, vaišinosi, bendravo. Grojo Utenos pučiamųjų orkestras „Cinkas“, vadovaujamas Vytauto Latono.

Vakare laukė smagus koncertas – grojo ir dainavo „Daumantų muzikantai“. O 23 val. Tauragnų dangus nušvito nuo fejerverkų.

Alvidas Jauniškis – dvyliktasis Tauragnų krašto Garbės pilietis

A. Jauniškį sveikina Seimo narė Milda Petrauskienė

Ištraukos apie šventę iš rajono laikraščių.

Jurgita Pavilionienė. „Šventė Tauragnuose: atidengtas paminklinis akmuo, išrinktas naujas garbės pilietis“, („Utenos diena“ 2015 m. liepos 8 d.)

„Tradiciškai kraštiečių šventėje išrenkamas ir apdovanojamas naujas Tauragnų krašto Garbės pilietis. Šiais metais šis titulas skirtas Kauno valstybinio lėlių teatro aktoriui Alvidui Jauniškiui. Pasirašęs Garbės piliečių knygoje, A. Jauniškis režė iškilmingą kalbą: „Gyvenime buvau baustas tris kartus, o apdovanotas, be šiandienos, tik vieną. Pirmą kartą buvau nubaustas penkerių metų, kai išpyliau pilną puodelį pieno. Antrą kartą buvau nubaustas pirmoje klasėje už klasės draugo kalbinimą pamokos metu. Trečią kartą mane nubaudė 10 klasėje, kai už prastą skaitymą prieš klasę turėjau kelis kar-

tus perskaityti tą patį tekstą. Nusibodus skaityti, daryti tai dar kartą atsisakiau ir buvau išvytas už durų, – linksmi pasakojo A. Jauniškis. – Na, o apdovanotas buvau vieną kartą – antrais darbo metais gavau *blėkos* gabalėlį ir popierių“.

Dainuoja senjorų ansamblis

Baigus ceremoniją salėje, minia pajudėjo į lauką. Čia jau viliojo gardumynai seniūnaitijų palapinėse, keletas tautodailininkų siūlė savo gaminius, bet pirmiausia reikėjo atlikti dar vieną priedermę. Garbingo jubiliejaus proga miestelyje buvo atidengtas atminimo akmuo. „Dabar visi galės prie jo fotografuotis, kad atminimui liktų buvimo Tauragnuose nuotrauka“, – sakė akmenį atidengęs seniūnas A. Danauskas. Patys mažiausi šventės dalyviai taip pat prisidėjo prie šventės – jie energingai ėmė pūsti muilo burbulus, vildamiesi, kad į padangę jų buvo paleista 760.”

Prie atminimo akmens

Vida Navikienė (Ruzgaitė). „Tauragnų krašto garbės pilietis – aktorius A. Jauniškis“ („Utenos apskrities žinios“ 2015 m. liepos 4 d.)

„Tadien tituluotas Tauragnų krašto Garbės piliečiu didžiulio šventės dalyvių dėmesio ir aplodismentų lavinos sulaukė aktorius Alvidas Jauniškis, šmaikščiai išdėstęs savo biografiją neišsenkančiu aukštaičių tarmės žodžių spalvingumu.

Popietę šventės šurmulys persikėlė į lauką. Miestelio

centre buvo atidengtas Atminimo akmuo su iškaltais Tauragnų vardo pirmo paminėjimo metais. Seniūnaitijų kiemeliai svečius iš visų „pasviečių“ kvietė linksmintis, vaišino pačių spaustais sūriais, keptais pyragais, sriuba. Vaikų ir tėvelių susidomėjimo sulaukė „Kūrybinis kiemelis“, kur kiekvienas galėjo pasigaminti sau malonų daiktėlį.

Šventėje neliūdėjo nei senas, nei jaunas. Kiekvienas nešėsi lauktuves – „Magrės baldai“ dovanotą maišelį ar pagalvėlę su Tauragnų simbolika.

Entuziastingų seniūnijos, kultūros darbuotojų, bendruomenės ir rėmėjų pastangomis graži šventė visiems padovanojo smagių emocijų. Svarbiausia, kad visi mąsto ir dirba išvien. Belieka tikėti gražia Tauragnų ateitimi, džiaugtis, kad bėgantys metai mus ne sendina, o atjaunina”.

Kalba kraštiečių Ina Marčiulionytė

Paminėta Valstybingumo diena

Liepos 6 minėdami Lietuvos Valstybingumo dieną 14 val. tauragniškiei rinkosi į skverelį prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Vaikai, padedami mamų, statė karaliaus Mindaugo pilį. Gaila, kad užėjęs didžiulis vėjas ir liūtis neleido darbo užbaigti, o vėjo gūsiai nebaigtą statyti pilį sugriovė... Bet džiugu, kad pats darbo procesas buvo smagus. Moterims, iš gamtinių medžiagų kūrusioms kilimą, pasisekė geriau, jos darbą užbaigti suspėjo ir visi galėjome pasigrožėti jų kūrinium. 21 val. prie paminklo gausiai susirinkę tauragniškiei ir svečiai giedojo *Tautišką giesmę*.

Iš gamtinių medžiagų sukurti Gedimino stulpai

Giedame Tautišką giesmę

Tęsiame pasakojimą apie Varniškių kaimą

Bronė Juknevičienė

Nostalgija praeičiai

Varniškių kaime gyveno vien Kriugiškiei, kol apie 1904 metus užkuriom atėjo (vedė Grasildą Kriugiškytę) Juozapas Šinkūnas, tvirtai čia įsikūrė, plėtė sodybą, dirbo, augino vaikus – nugyveno gražų ir ilgą gyvenimą. J. Šinkūnas mirė 1960 m., sulaukęs 90 metų, jo žmona (buvo vyresnė už vyrą) mirė po metų, išgyvenusi net iki 100. Apie tai ir apie kitus dalykus pasakoja Genė Klimanskienė, buvusi Šinkūnaitė, jų anūkė, Jono Šinkūno dukra, dabar gyvenanti Utenoje. Senelių ir tėvų sodyba jai nesvetima (po tėvų mirties sodybą paveldėjo kartu su broliu Jonu Šinkūnu), atvažiuoja, prižiūri, rūpinasi, kad ji išliktų. G. Klimanskienė gimė 1947 m., jos prisiminimai daugiau apie pačios vaikystę ir jaunystę, kurioms jaučia ypatingą nostalgiją. Nedaug sutikau žmonių, kurie taip nuoširdžiai kalbėtų apie jaunystės metus. Ir tai nėra nostalgija sovietinei praeičiai, tikrai ne, jei kas taip pagalvojot. Tai ir džiaugsmas, ir liūdesys dėl prabėgusios jaunystės, kada kaimai buvo pilni jaunimo, žmonės eidavo vieni pas kitus į talkas, o išeidami kur nors nerakindavo durų...

Gaila, kad Genės Klimanskienės pasakojime jūs nepers-

kaitysit to jaudulio balse, su kuriuo ji pasakojo apie savo šeimos praeitį. O gal pajusit, prisimindami ir savo prabėgusią vaikystę ir jaunystę? Nesvarbu, koks laikmetis buvo, bet praeityje visada galima rasti daug šviesių spalvų.

„Sodyboje buvo namas dviejų galų, du svirnai, tik vieną tėvo brolis nusivežė, kai išėjo užkuriom, daržinė, klojimas, visi tvartai, tik vienas, vidurinis, sugriuvęs, pirtis bendra viso kaimo. Kai senelis atėjo užkuriom, tai jau buvo sodyba, gal močiutės tėvai statė. Senelis namą atsukė kiton pusėn ir akmenų pamatus sudėjo. Jo tėviškė buvo Šinkūnuos. Senelis buvo biednas, o močiutė bagota, šeimai priklausė 50 ha žemės. Nežinau, kaip čia buvo, kad turtinga už biedno ėjo. Juos supiršo. Senelis pasakojo, kad jie buvo taupūs, pelūnę duoną kepdavo. Pavasarį apsiženijo, rudenį rugių pasėjo, kitais metais jau buvo rugiai, ir duonos savos turėjo. Bet seserys, kol buvo netekėjusios, sau kepdavo pelūnę duoną (su pelais), o seneliui jau gerą. Matot, koks buvo žmonių taupumas. Sako, kad mūsų tėvas buvo turtingas, bet kaime tik vienas Kriugiškis dviratį turėjo. O batviniai tai visų vienodi augdavo. Tai koks čia turtas?

Tėtė buvo ir kalvis, ir taip meistras, nagingas. Lovos buvo medinės, vėliau pirkom geležines. Langai nedideli, užuolaidos buvo perkelinės, mažytės, tik užtraukti langui. Vėliau mama pasiuvo baltas užuolaidas ir išsiuvinėjo. Mama audė, bet aš nemoku, mokiausi, dirbau, tai laiko nebuvo, bet padėdavau siūlus susukti. Mamos daug austų lovatiesių liko. Kaime visos moterys audė. Vyrų dirbo miškų ūkyje. Janinos (Kriugiškytės, gyvena Varniškėse, pastaba autorės) tėvas buvo eigulys.

Labai mėgom gėles, tuoj pavasarį pražysdavo bijūnai visokiausi, augo smidras, zinijos, levukai, gvazdikėliai *šabo*, įvairiausi jurginai palangėse. Daug gėlių augindavom, mama juokdavos, kad ko mes čia duodamės, gal *durnos*.

Tėtė dirbo kolūkio kalvėje, nuo 1961 m. miškų ūkyje, bet, kai reikėdavo, ir kalvėje. Prieš žirgų lenk-

Juozapas ir Grasilda Šinkūnai

tynes net nuo Saldutiškio atvažiuodavo arklių kaustyti. Kiek kartų ir į Kuktiškes važiavo. Ratus aptraukdavo, kauptukus nukaldavo, plūgus pataisydavo, dirbo viską, ko reikėjo ūkiui.

Kaime stipriai ūkiškai visi gyveno. Augino paršus, prieauglį, turėjo po arklių, po dvi karves, laikė paukščius: žąsis ir kalakutus, vištas. Talkos būdavo per rugių kūlimą, kolūkis kombainą duodavo rudenį, *klaime* kuldavo. Kaimynai ateidavo, dar ir svetimų paprašydavom. O iki kombainų mes turėjom arklinę kuliamažą. Skolindavom visiems. Kažkokio atlyginimo nebuvo, vienas kitam padėdavo, vienas tą turi, kitas kitą, skolina, skerstuvių, medaus būtinai nunešdavo. Kol močiutė buvo gyva, turėjom porą avilių bičių. Mirė močiutė – ir bites išsivedė. Bičių daugiausia laikydavo Janinos mama. Vaikai būdami, eidavom pas ją medaus valgyti, nes namie neskanus, ten skanesnis. Kaime augino kanapes, daržą vienoj vietoj net vadino kanapiniu, ten, kur dabar mūsų *sklepas*. Iš jų vydavo pančius, virves. Pirtis buvo mūsų, bet eidavo ir kiti, kūrėdavo iš eilės kas dvi savaites visi kaimynai. Vandeniį semdavo iš šulinio, kur prie pirties, vandens visiems užtekdavo: ir pirčiai, ir gyvuliams.

Tėtė turėjo sąsiuvinį, rašydavo kiekvieną dieną, kokia žiema. Birželį, kai prasidėdavo šienapjūtė, žiūrėdavo, kokios dienos, lis ar ne. Prognozės kartais atitikdavo, kartais ne. Mama, būdavo, juokias: „Tėvai, tu jau nusenai, nuseno ir

tavo kalendorius“.

Nelabai sirgdavom, močiutei pirmas vaistas buvo valerijono šaknis, užpilta degtine. Kai pilvą suskausdavo, ar šiaip koks negerumas, tuoj antpilo šaukštelį išgerdavo – ir praeina. Daunoriuos buvo *felčerinis* punktas, dabar jau seniai nebeliko. Kaip ir parduotuvių ar mokyklų kaimuose.

Veronika Šinkūnienė (dešinėje) su seserimi Onute prie savo namų Varniškėse

Veronika ir Jonas Šinkūnai ir jų dukra Genutė

Labai jaunimo daug būdavo. Kai mes augom, jaunimas gyveno pasakiškai. Jaunimo daug, visur šokiai, gegužinės, skelbimai ant medžių pakabinti. Kirdeikiuos, Stripeikiuos, Ginučiuos, Varniškėse, Vyžiuos – visur būdavo. Autobusų daug, važinėjo patogiu laiku, ir visi buvo pilni. Sėloj būdavo gegužinės ten, kur mokykla. Mokykla pastatyta senelio Juškos (Genės mama buvo Veronika Juškaitė, ant Juškų namo pamatų pastatyta parduotuvė Sėloje) žemėj, jis davė mokyklai pastatyti 5 ha žemės. Senelis Juška turėjo 5 dukras, joms tik skersai kelią perbėgti iki mokyklos, ir apsirengimo mažiau reikia. Mano mergavime gegužinės prasidėdavo vakare 22 val., bet darbų dar nebūdavom pabaigę, tai išsiruošdavom tik apie 23 val. Ryte šokdavom ir iki penkių, paskui namo, nėra kada atsigulti, nes prie darbų reikia eit. Sunku nebuvo – jauni, linksmi. Daugiausia jaunimo būdavo Vyžių kaime. Ten buvo net 30 sodybų. O kas dėl draugysčių, tai ir palydėdavo, būdavo ir iki durų, ir užsirakini, ir neįsilei-

di... Toks Tadas Šediškis iš Vilniaus atvažiuodavo, Štapelio labai gražaus būdavo. Labai puošnią vis su turistais vaikščiodavo, Jonines organizuodavo. Kiek jaunimo privažiuodavo su motociklais, vilnonę *ružavą* suknelę turėjau, klostuotą, nebūdavo kur pastatyt. Gegužinėse grodavo batelius ant kulniuko, kai buvau 14–15 metų, akordeonu toks Dicevičius Eugenijus iš Tauragnų, nupirko. Pasipuošdavau per atlaidus. Per atlaidus daktaru dirbo, dar Šerys Rimas iš Stripeikių. Ir dieną būdavo šokiai, o jau vakare tai būtinai.

Skambėdavo polkos, valsai, paskui letkis. Per Jonines Skambėdavo polkos, valsai, paskui letkis. Per Jonines Jonus ir Janinas vainikuodavo, laužus kurdavo, o paskui šokiai. Šokiai būdavo svarbiausia!

Velykoms kiaušinius dažydavom tik svogūnų lukštais, nudažydavom mažiausiai 20, kad visiems užtektų. Kaimynai sueidavo, *padaužaudavom*. Per Kalėdas iš Utenos turgaus tėtė atsivešdavo pirktinių žaisliukų eglutei, puošdavom ir saldainiais. Nebuvo metų, kad eglutės nepapuoštų. Ratelių eidavom, šokdavom, dainuodavom su mergaitėmis. Draugių ateidavo ir iš Strazdų.

Pagrindinis valgis per Kūčias būdavo silkė, dar mama virdavo *maišymą* su baravykais. Kalėdom privirdavo mėsos ir visada būdavo raugintų kopūstų sriuba. *Kleckelius*, *bulkas*, duoną kepdavo namie. Mama, kol galėjo, kepė pati, pirktinės duonos ar *bulkos* ant stalo nebuvo. Iškepdavo keturis kepalus, užtekdavo dviem savaitėm. Valgis mūsų namuos būdavo įvairus: virdavo mėsą, visokias sriubas, kepdavo miltinius ir bulvinius blynus *pečiuj*. Kai būdavo pasninkas, iš ruginių miltų darydavo girą. Tirštumas nugriebdavo, patrindavo svogūnų su druska, išvirdavo bulvių. Būdavo pats skanumas. Kai penktadienį parvažiuodavom iš darbo, prašydavom tokio valgio. Vaikystėj man labiausiai patikdavo burokų sriuba. Burokų, ne burokėlių! Mama paraugdavo burokų ir iš jų virdavo sriubą, Turėjom molinę *skavaradą*, išvirdavo *čielas* bulves su lupynom, tada supjaustydavo, užpildavo spirgais ir pečiun. Skanu! Kai būdavo svečių, vaikai pavalgydavo atskirai. Ir močiutė neidavo prie stalo: „A ku aš čia sana veiksiu?“

Rūbus pasiūdavo Janinos mama, medžiagas pirkdavo. Kai augau, jau buvo visokių medžiagų.

Jonas Šinkūnas dirba kalvėje

Štapelio labai gražaus būdavo. Labai puošnią vilnonę *ružavą* suknelę turėjau, klostuotą, batelius ant kulniuko, kai buvau 14–15 metų, nupirko. Pasipuošdavau per atlaidus. Per atlaidus ir dieną būdavo šokiai, o jau vakare tai būtinai.

Kuo išskirtinis Varniškių kaimas? Nebuvo jokių vagių, niekada niekas nieko nepaėmė. Gali duris *atdaras* palikt. Nei svirnai, nei *klaimai* neužrakinti. Būdavo, parvažiuojam, durys šluota užremtos. Kibirai, įrankiai kieme palikti. Svogūnus mama ant priesvirnio supildavo, nakčiai skudurų apdengdavo, niekada niekas nedingdavo. Labai draugiškas kaimas. Kai kalėdodavo kunigas, būtinai būdavo vaišės. Kalėdodavo šeštadienį, visi būtinai turėdavo būti namie, visi sueidavo pas Kriugiškių, kur dabar vilniečiai nupirkę. Kaimynai susidėdavo *baliui*, o mūsų tėtė veždavo kunigą.

Dar labai gerai prisimenu mokyklos laikus. Nuo pirmos klasės jau buvau šokėja. Stripeikiuos buvo jaunos mokytojos, visada šventėms vakarėlius su šokiais suruošdavo. Naujų metų sutikime leisdavo ilgai švęsti, iki 24 valandos. Tėvai atvažiuodavo pasiimti. Ir Šeimaty, kai nuėjom ten mokytis, irgi jaunos mokytojos. Nei jokio gėrimo, nei muštynių. Dabar gal jau kitokie vakarėliai... Ir aš nežinau, ar jaunimui taip gera, kaip buvo mums...”

Kaimuose, kurie dabar vadinami etnografiniais, gyvenę žmonės saugojo ir augino mišką, ruošė medieną, buvo puikūs kalviai ir dailidės, audėjos ir sumanios šeimininkės. Niekas geriau už juos nežinojo vietų, kur auga baravykai ar tiltai voveraičių, mėlynių ar spanguolių plotų.

Ar dabar etnografiniai kaimai – tai muziejai po atviru dangumi? Ar dabar čia varstomos sodybų durys? Atsakymas būtų toks pat, kaip ir kalbant apie kitus kaimus. Ir visai nesvarbus kaimo statusas. Etnografiniai kaimai gal geriau atspindi mūsų krašto praeitį, istoriją ir tradicijas, todėl jie neturėtų būti tušti. Kas, kaip ir koku turiniu juos užpildys – čia jau kita tema.

Danguolė Grabauskienė

Bendruomenių sąskrydyje Pačkėnuose

Birželio 20 dieną Pačkėnuose vienuoliktą kartą vyko tradicinis Aukštaitijos bendruomenių sąskrydis, šiais metais pavadintas „Senuoju Aukštaitijos etnografiniu kaimu“. Į sąskrydį susirinko septynios bendruomenės iš Utenos rajono ir po vieną iš Rokiškio ir Zarasų rajonų.

Nors šiais metais pasiruošti buvo gana sunku, juk turėjome visokių darbų prieš miestelio

šventę, tačiau dėka pasiakojančių bendruomenės narių visgi į sąskrydį nuvažiuome. Pačkėnai mus pasitiko išsipuošę ir pasiruošę priimti visus atvykusius. Pasistatėme palapinę ir greitai įrengėme kiemelį – pakvietėme pažūrėti, kaip atrodo kamara. Prisivežėme visokių senovinių rakandų: *piestų*, kubiliukų, medinių samčių, *niekotėlių*, buvo ir *muštukė* sviestui, ir prietaisas sūriui spausti, ir senų puodinių... „Susimedžiojome“ dar rankų darbo taburečių, žodžiu, stengėmės, kad mūsų kamara būtų kuo panašesnė į tikrą, buvusią senovėje. Turėjome ir tokį įdomų kubiliuką, kurio paskirties ir patys nežinojome – užminėme mįslę kiemelio lankytojams. Kažkuris vyriškis pauostė tą rakandą ir pasakė, kad jame turbūt buvo laikoma derva. Išties, kvapas aitrus, tikrai ne maistui buvo skirtas laikyti. Mūsų kiemelį pristatė gaspadoriai – Valda ir Edmundas. Valda ta proga sukūrė eilėraštį, taikliai apibūdindama daiktus, buvusius mūsų kamaroje, jų paskirtį. Vaišino bulvėmis su lupena, naminiu sviestu ir namie suraugintu

pienu. Šis maistas greitai dingo nuo mūsų stalo, kaip ir kiaušienė su lašinukais, iškepta čia pat, prie palapinės. Parsivežėme stilingiausios bendruomenės nominaciją, matyt, todėl, kad buvome pasipuošę vienodais marškinėliais ir kepuraitėmis su bendruomenės atributika. Parsivežėme ir Utenos VVG padėką už dalyvavimą Leader projekto veiklose.

Vakare dar klausėmės grupės *Kitava* koncerto. Viskas būtų gerai, jei ne labai ištemptas laikas, kuris tikrai prailgo. Tie, kurie atvažiavo anksti, kalbėjome, kad būtų buvę gerai, jeigu kelias valandas vyktų konferencija, būtų buvusi organizuota anksčiau, o kiemeliai įsikurtų jau jai baigiantis. Tada nebūtų buvę tuščio laukimo, kada gi ta konferencija baigsis ir pagaliau pasirodys visi, kurie joje dalyvavo. Tarp jų buvo ir seimo narė Milda Petrauskienė, kuri vėliau dar suspėjo aplankyti visus kiemelius. Pabendrauti ir kiemelį aplankyti suspėjo ir mūsų seniūnas Alvydas Danauskas, atvykęs į sąskrydį vėliau. O iš mūsiškių turbūt aktyviausiai sąskrydžio veiklose dalyvavo Janė Šinkūnienė: ji ir vainiką pynė, ir ant smėlio piešė.

Gaspadoriai kamaroje

Beveik visi, kurie buvome sąskrydyje

Darbščiosios kiaušieninės kepėjos

Kitais metais sąskrydis vyks Vaikutėnuose. O aš dėkoju visiems, kurie buvo kartu Pačkėnuose, kurie tikrai įdėjo nemažai pastangų, paaukojo visą šeštadienį, nors, kaip ir visi, tikrai turėjo darbų namuose. Ačiū Valdai ir Edmundui Žebeliams, Janei Šinkūnienei, Giedrei Tubelienei, Laimai Jauniškienei, Alfonijai Levčenkai, Reginai Mačienei, kuriems teko daugiausia rūpesčių, nes jie atvažiavo pirmieji. Ačiū ir vėliau prisijungusiems ir pagelbėjusiems: Jūratei ir Povilui Šinkūnams, Vytautui Šinkūnui, mažiesiems Jonei ir Mikui, Žymantui Trimoniui, Laimiui Vaišnorui ir kitiems, kurie nedalyvavo, tačiau prisidėjo ruošiantis. O ar norėsime dalyvauti kitais metais, priklausys tik nuo mūsų.

Joninės kitaip

Kai žemė mirga nuo žiedų gausos ir gamtoje netyla paukščių trelės, kai būna ilgos dienos ir trumputės naktys, ateina burtais apipintos Joninės. Ant kalvų, paupėse, paežerėse liepsnoja laužai. Linksminasi seni ir maži, o jaunimui nešvęsti Joninių, tolygu, nešvęsti Naujųjų metų.

Šiomet tauragniškiai gal ir nusivylė, kad nebuvo Joninių laužo, nebuvo šventės Tauragno slėnyje. Ruošmės didžiuliam miestelio jubiliejaus paminėjimui, kuris įvyko paskutinį birželio savaitgalį. Tad Janinas, Joanas, Janià, Jonę ir Jonus nutarėm pagerbti kitaip.

Birželio 23-iosios rytą kultūros namuose iš ąžuolo lapų (šakų privežė seniūnas) pynėm vainikus. Juos puošėm bijūnų žiedais. Muziejaus, bibliotekos, kultūros skyriaus darbuotojos nupynė 18 vainikų (tiek miestelyje yra varduvininkų). Apie 13 valandą pasipuošę lininėm tunikom sėdom net į dvi mašinas ir pradėjom sveikinimo maratoną. Nors lynojo lietutis, meno vadovė Vilma prie kiekvieno varduvininko durų virkdė akordeoną, grodama melodiją „Buvo naktys švento Jono“ ir kviesdama išeiti į lauką. Šių eilučių autorė tarė sveikinimo žodį, o Danguolė, Gražina arba Loreta dėjo vainiką.

Sveikiname Joną Grigaliūną

Joną Belopetravičių

Janiną Augulytę

Joną Šuminą

Joną Maniušį

Joaną Talaikienę

Pasveikinom ir karštais bučiniais apdalijom septynias moteriškos giminės varduvininkes. Aštuoniems Jonams tvirtai spaudėm ranką. Trijų Jonų neradome namuose, tad vainikus pakabinome ant durų. Visiems linkėjom geros sveikatos ir ilgų gyvenimo metų. Būkit visi laimingi! Tik gaila, kad ne visų varduvininkų nuotraukas galime patalpinti, ne visos ir kokybiškos. Tai atleiskite tie Jonai ir Janinos, kurių nuotraukų čia nėra.

Liepos mėnesio jubiliejai. Sveikiname!

50 metų sukanka **Ividui Norkūnui** iš Klykių kaimo, **Kęstučiui Žiezdrui** iš Sėlės, **Ritai Gineitenei** iš Tauragnų kaimo ir tauragniškui **Raimondui Atkočiūnui**;

70 metų sukaktį švenčia tauragniškiai **Danutė Kuzmienė** ir **Jonas Znieba** bei **Albertas Musteikis** iš Nečioniškio kaimo;

75 metai sukanka **Janinai Katinienei** iš Taurapilio;

80 metų jubiliejų švenčia tauragniškė **Angelė Juškienė** ir **Antanas Pošiūnas** iš Sėlės kaimo;

90 metų jubiliejaus sulaukė **Petras Grašys** iš Grašių.

Tęsiame rubriką „Kai aš mažas buvau”

Bronė Juknevičienė

Mažoji Reginutė prie sodo tvoros

Su močiute 1947 m

Su mama Gedemino kaime 1946 m.

„Buvo gera, smagu, šauniai gyvenom, ir visko užteko...“. Taip apie savo vaikystę sako Regina Mačienė (Seredžiūtė), nors jos vaikystė – sunkūs pokario metai (Regina gimė 1945 m. rugsėjo mėn.). Šeima gyveno Utenoje, Kęstučio g. 1945 m. gegužės mėn., baigiantis karui, sudegė namai. Visi persikėlė į Gedeminų kaimą (dabar kaimą vadina Nemeikščiais, nors jis buvo šiek tiek aukščiau) netoli Utenos, Liumų name išsinuomojo kambarį. Senelis jau buvo miręs, tėtė išvežė į Vorkutos lagerius (grįžo 1956 m.), taigi Reginą globojo mama ir močiutė. Vaikystės nuotraukų išliko nemažai, mama dukrą fotografavo jos dėdės gydytojo fotoaparatu. Regina iki šiol turi tą fotoaparatą.

Žaislus išdroždavo šeiminiųkų berniukai. Sako, kad iš beržo tošies „išeidavo labai gražūs laiviukai, šaškės – iš kartono ir sagų. Iš kiekvienos *glupstvos* pasidarydavom žaidimą. Gyvenime turėjau tik vieną lėlę... Ir nieko – mokėjom žaisti“. Netoli pirties iš lentų buvo sukaltas namukas, ten vykdavo visi žaidimai, ten praleisdavo daugiausia laiko. Labai laukdavo Velykų ir ypač Kalėdų. Pas šeiminiųkus visada būdavo eglutė, iki lubų... Tik per Kalėdas būdavo kokių nors dovanų, padėtų po eglute, tik per šventes gaudavo saldinių. Kaime buvo plytinė, vaikai pavarinėdavo arklius ratu, kai žiesdavo plytas. Tai nebuvo darbas, greičiau malonumas „pasišūkauti“. Nė vieno iš vaikystės žaidimų draugų jau nebėra, likusi tik viena Regina.

Buvo ir kitokie prisiminimai... Ateidavo toks *stribas* Straižys. Sustatydavo visus prie sienos ir šaudydavo virš galvų... Vaikai slėpdavosi kieme, šuns būdoje. Kai vieną kartą pagąsdino, tai jau žinodavo „savo vietą“. Tokie prisiminimai išlieka net ir labai mažo vaiko galvoje.

1955 m. mamą laikinai perkėlė į Tauragnus pavaduoti vaistininės, atrodo, kad tada dirbo Niaurienė, Regina tiksliai neprisimena. Tas laikinumas tapo nuolatinis – Antanina Seredžiuviene vaistininke Tauragnuose dirbo apie 50 metų. Tauragniškiai ją tikrai prisimena.

Vienoje vaikystės nuotraukoje Regina su močiute. Mergytės gražios suknelės siūtos močiutės. Ji buvo labai išsilavinusi, mokėjo rusų, prancūzų, vokiečių kalbas, dirbo ekonomė psichiatrinėje ligoninėje Lygavoje, netoli Leningrado. Po revoliucijos seneliai grįžo į Lietuvą. Senelis Rusijoje atsidūrė, kai buvo 25 metams paimtas į kariuomenę. Seneliai išmoksino visus savo vaikus.

APIE SPORTĄ

(informacija D. Grabauskienės)

Birželio 26 d. Tauragnuose vyko sporto šventė, skirta miestelio jubiliejui. Ją pradėjo trylika bėgikų, pasiryžusių įveikti trijų kilometrų trasą nuo Taurapilio iki Tauragnų. Geriausią laiką suaugusiųjų tarpe parodė Kęstas Mikulėnas, antras atbėgo Modestas Jackūnas, trečias – Gediminas Palskis. Šauniai finišavo jauniausia bėgikė – dešimtmetė Jonė Šinkūnaitė.

Po pietų susirinkę sportininkai žaidė šaškėmis, šachmatais, dalyvavo smiginio varžybose. Tarp šachmatininkų geriausias buvo Vytautas Kirka iš Leliūnų, antras – Gintaras Trimonis iš Vijeikių, trečią vietą užėmė tauragniškis Žymantas

Trimonis. Moterų tarpe geriausiai žaisti šaškėmis sekėsi tauragniškėms Gražinai Grašienei, Jurgitai Baleišytei ir Laimai Danauskienei. Vyrų tarpe nugalėjo Valdas Slapšys iš Leliūnų, antras buvo tauragniškis Rimantas Petrauskas, trečias – Raimondas Katinas iš Mockėnų. Moterų tarpe smiginį geriausiai sekėsi mėtyti uteniškei Astai Sinicinaitei, antrą ir trečią vietą laimėjo tauragniškės Ieva Gineitytė ir Danguolė Grabauskienė. Vyrų tarpe geriausią rezultatą parodė Gintaras Trimonis, antras buvo Vytautas Kirka, trečias – Kęstas Mikulėnas.

Vėliau vyko krepšinio ir tinklinio varžybos. Krepšinio varžybas laimėjo vaikinų komanda iš Užpalių, antri buvo uteniškiai, tretieji – tauragniškiečiai. Tinklinio varžybose nugalėjo moterų komanda iš Utenos, antros buvo tauragniškės, trečios – moterys iš Leliūnų. Tauragniškiečiai vaikinai laimėjo I vietą tinklinio varžybose, antri liko vaikinai iš Dusėtų, tretieji – leliūniškiai.

Bendruomenės projektą „Sportiniai renginiai Tauragnuose“ rėmė Utenos r. savivaldybė.

Prie starto linijos – bėgikai

Geriausios vyrų tinklininkų komandos

Aktualu
Liepos 21 dieną nuo 15.00 val. Tauragnų seniūnijoje – nemokama regos patikra, nemokamas kraujospūdžio matavimas. Galėsite išsigyti kraujospūdžio matuoklius bei naujus modernius klausos aparatus.

nariai surengė pirmąją kaimo gyvenamųjų vietovių apžiūrą. Kitos kaimo gyvenamųjų vietovių apžiūros metu komisija planuoja aplankyti ir Tauragnų seniūnijos **Vaišnoriškių** ir **Šuminių** kaimus.

Seniūnijoje gauti liepos mėn. maisto paramos produktai

Visus, kurie pildėte paraiškas maisto paramai gauti, kviečiame atsiimti maisto paketus darbo dienomis nuo 8 val. iki 15 val. (I a.). Prašome turėti savo maišelius produktams susidėti (1 asm. – 8 produktai).

Gauta vaikiškų ir moteriškų drabužių labdara.

Renkama gražiausia kaimo gyvenamoji vietovė

Siekdama įvertinti gražiausias kaimo gyvenamąsias vietas Utenos rajone ir skatinti miestelių bei kaimų aplinkos gražinimo tradicijas, Utenos r. savivaldybės administracija birželio pradžioje paskelbė konkursą-apžiūrą „Gražiausia kaimo gyvenamoji vietovė Utenos rajone 2015“.

Liepos pradžioje vertinimo komisijos

A + A Seniūnijoje

Birželio mėn. mirė

ALVYDAS PIVORIŪNAS, 60 metų, Pilkėnių k.

Liepos mėnesį

ALVYDAS ŠYVIS, 49 metų, Balčių k.

Užjaučiame artimuosius

Mirus tėveliui taip pat užjaučiame Vitaliją Šlepikienę

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno, Aidos Grabauskaitės, Danguolės Grabauskienės, Gražinos Grašienės, Reginos Mačienės, Vidos Navikienės, Žymanto Trimonio, taip pat iš asmeninių archyvų;

Redagavo ir maketavo

Danguolė Grabauskienė

Spausdino Utenos spaustuvė